

A leletanyag 17. századi (cseréppipák, írókázott edény-töredékek).

Konzulens: Majcher Tamás. Munkatársak: Nagy Éva régész, Nagy István rajzoló.

TOMKA GÁBOR

275. Nyalka, Hadnagytag

(Győr-Moson-Sopron megye) Ő, Kö

2004. április 13-án helyszíni szemlét végeztem a területen. Egy helybéli lakos közlése szerint a területen néhány évvel ezelőtt szántás közben egy fémdetektorral mászkáló ember mutatott neki egy – közlése szerint – II. Lajos korából származó pénzérmét. Az adattár tartalmazza a „Hadnagytag” lelőhelyet, mint azonosítatlan helyű területet, ahol Mithay Sándor 1951-ben településnyomot figyelt meg és pár darab pénzérmét is áthozott egy helybeli múzeumnak.

A nevezett lelőhely a falu K-i határában, a Vezseny-ér és a Kis-Malom-ér közötti magaslaton, megtelepedésre kiválóan alkalmas helyen fekszik. A helybeliek elmondása szerint a terület közepén a 19. században tanyát építettek, amit az 1950-es években elbontottak. A talaj okozta elszíneződést, és az épület maradványait megtaláltam. Jelenleg szántó, így nagyszámú középkori, és néhány őskori cserepet tudtam megfigyelni. A töredékek a terület K-i részén, a Vezseny-ér medrére ereszkedő domboldalon sűrűsödtek.

LOSONCZI MÁTÉ

276. Nyíregyháza, Ipari Park

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) B, Á

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Múzeumok Igazgatósága 2004 júniusában leendő beruházás helyén megelőző feltárást végzett. A terület közvetlen szomszédságában a megelőző években bronzkori telep, szarmata temetkezések és Árpád-kori telep nyomai kerültek elő. A leendő csarnok helyén két bronzkori temetkezést és közel 40 Árpád-kori objektumot (gödröt, kemencét, házat) tártunk fel. Az Árpád-kori házak belső kemencével, nagyjából egy sorba rendezetten kerültek elő, az egyik ház betöltésében késői S-végű hajkarika volt. A feltárás során ugyanazt a jelenséget figyeltük meg, mint a szomszédos területek ásatásakor: a vízjárásokkal erősen tagolt területen a kisebb-nagyobb medrek és vizes területek partján találhatóak sorban az objektumok, az erősen mélyülő részek a mai felszín alapján nem állapíthatóak meg, csak a humuszolás megkezdése után lehet rekonstruálni őket.

KURUCZ KATALIN

277. Nyíregyháza, Nagyszállás

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) U, R

A Nyíregyházát keletről elkerülő úton regisztrált 54. sz. lelőhely már a kivitelezési munkálatok közben került

elő a 2,6 km tájékán, a Mészáros-tanyától ÉÉNy-ra. 2004. október 7–27. között végeztük a megelőző feltárást.

A lelőhely egy alacsony dombháton húzódik, amelyet északról és délről egy-egy magasabb, szélfúttá homokdomb határol. A kb. 0,4 hektáros területen 80 objektumot tártunk fel. Egy a badeni kultúrához tartozik, a többi neolitikus korú. Feltételezzük, hogy a 23 lelet nélküli objektum is idetartozhat. Több gödör igen gazdag anyagú volt, főleg a szamos vidéki festett kerámia kultúrájára jellemző festett cserepekkel és kevés AVK-töredékekkel. A legérdekesebb objektum az 52. számú kút volt, amelynek rönk(?)bélése teljes épségben megmaradt.

Munkatársak: Nagy Katalin régész, Gábor Tamás, Svéda Arnold rajzoló.

ALMÁSSY KATALIN

278. Nyíregyháza-Oros

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) U, R, B, Sza, Á

A 41. sz. út és a Nyíregyháza-Vásárosnamény vasút közötti részen 1998-ban terepjárás során nagy felületen rézkori?, bronzkori és császárkori településre utaló nyomokat regisztráltunk. 2004 júniusában kezdtük meg a Nyíregyházát elkerülő út 24. sz. lelőhelyének megelőző feltárást.

A lelőhely a nyomvonal keleti részén egy nagyjából É-D-i dombvonulat déli nyúlványán húzódik, az objektumok egészen vízközelig találhatóak. A vízmedrek valószínűleg időszakos vízjáratok maradványai, melyek a terület nyugati szélének közelében folyó, ma Balkányi főcsatorna néven ismert egykori nyírvízbe torkollottak.

A feltárt 3,5 ha területen 1450 objektumot dokumentáltunk.

Ezek megoszlása a következő. *Neolitikus* kori 2 sír, 3 ház, 55 gödör; *rézkori* 1 gödör; *bronzkori* 2 sír, 1 ház, 3 cölöplyuk, 1 cserépréteg, 1 kemence, 1 kút, 35 árok, 501 gödör. Közelebről nem meghatározható őskori 2 sír, 2 tűzhely, 1 cölöplyuk, 1 árok, 56 gödör. *Császárkori* 22 sír, közülük 5 sír körárkos, 8 ház, 3 cölöplyuk, 11 kemence, 1 tűzhely, 4 árok, 447 gödör, illetve gödörborkor. *Árpád-kori* 1 ház; kérdéses korú 3 sír, 3 sír alakú gödör, 1 ház, 198 gödör, 7 kemence, 1 tűzhely, 14 cölöplyuk, 8 árok. A bronzkori járósínt 10, a császárkori 6 helyen figyeltük meg, további 6 esetben a járósínt kora nem egyértelmű.

A bronzkori objektumok zöme a Gáva időszakra keltezhető, de már a középső és talán a kora bronzkorban is volt élet a területen.

A császárkori település a feltárt terület ÉK-i részére lokalizálható, délen és nyugaton a vízmederig húzódott. A meder túlsó partján a hozzá tartozó temető nyúlik el.

Munkatársak: Babolcsi Andrea régész, Vremir Mátyás archaeozoológus, Mester Andrea, Bakos János technikusok, Simonné Asztalos Henrietta adattáros, Lukács József régészhallgató, Szűcs Éva, Király József, Gábor